

וזמן נשרף בין ביום ובין בלילה. וי"ל דהוה אמינא דלאחר זמנו היינו לילה של אחר רביעי, אבל לילה שלפני יום רביעי הוה ממעיטנא משריפה דלילה שלפני יום רביעי מיקריא זמנו.

ותימה דמנא ליה לא למימר דלילה שלפני יום רביעי מיקריא זמנו, והלא יום רביעי לאחר זמנו הוא, ולילה מן היום הוא. וי"ל דלעולם זמנו הוי יום ולילה אחד, וכיון דלא ממעיטנא לילה של אור שלישי לאכילה אם כן התחלת זמן שריפה הויה ביום, ואם כן הוי זמן שריפה יום ולילה שלאחריו ולא מיקריא אחר זמנו עד יום רביעי בשחרית.

שהרי בזב קראו מרכב ובאשה קראו מושב. פירש בקונטרס דבאשה לא כתיב בה מרכב דכתיב בה וכל הכלי אשר היא יושבת עליו, ואע"ג דמרכב ומושב שוין זה בזה אינו רוצה לומר שהם שוים לענין טומאה דהא ידעינן דחלוקין הן, שהרי במושב לא חילק הכתוב בין מגעו למשאו לטמא אדם (ו) לטמא בגדים (טומאה) [טומאת - ג'ג] שבעה, ובמרכב חילק הכתוב בין מגעו למשאו דמשאו מטמא אדם לטמא בגדים טומאת שבעה, ומגעו אינו מטמא [אדם לטמא בגדים - הגרזינן] אלא טומאה קלה טומאת ערב, אלא ר"ל שוין זה בזה באיש ובאשה דכי היכי דמרכב ומושב שייך באיש כך שייך באשה, בטומאה דשייכא בה.

וקשה לפירוש זה שהרי פ"י דמרכב לא כתיב באשה, ולישאנא דבאשה קראו מושב משמע דכתב בה מרכב אלא שקראו מושב. ועוד קשה דכי משום שידבר בלשון נקיה ישתוק ממרכב ולא ישמיענו דין מרכב כלל, דהא דאמר לעיל לעולם ידבר אדם בלשון נקיה היינו היכא דלא נמנע להשמיענו הדין בשביל כך, אבל הכא מהיכי תיתי טומאת מרכב באשה אי לא כתיב בה. לכן נראה לר"י דהכי פירושיה, ובאשה קראו למרכב בלשון מושב מריבויה, והכי איתא בתורת כהנים (ויקרא טו, כג), (וכל) [או על] הכלי אשר היא יושבת עליו ולא כתיב וכל אשר היא יושבת עליו ואמרינן וכל כלי זהו מרכב שנאמר בנגעו בו יטמא דמשמע טומאה קלה, איזהו דבר שחילק הכתוב בין מגעו למשאו הוי אומר זה מרכב, אלמא דמפקינן לקרא דמרכב מריבויה דמושב כדי לספר בלשון נקיה.

ע"ב. כל היכא דכי הדדי נינהו משתעי בלשון כבוד וכל היכא דנפישו מהדדי משתעי בלשון קצור. וא"ת והא חזונינן לעיל דעקם הכתוב שש עשרה אותיות כדי לדבר בלשון כבוד, אלמא אע"ג דנפישו מהדדי משתעי בלשון כבוד. וי"ל דלהכי עקם כדי ללמדינו בעלמא שלעולם יספר אדם בלשון נקיה, שאם לא עקם בחד דוכתא מהיכא תיתי בעלמא, אפילו היכא דכי הדדי נינהו, דחייב אדם לספר בלשון נקיה, ובשאר מקומות כתב לשון קצרה ומגונה ללמדך שישנה אדם

דלוי במנהג. ועוד קשה דבפרק מקום שנהגו (לקמן נה, ה) משמע [ד"ר] יהודה אית ליה איסורא ולא מנהגא. לכן נראה דהכא נמי הכי אמרינן (הכא) אסור ממש.

עד מתי אוכל ושותה עד שיעלה עמוד השחר. ואמרינן במסכת תענית (ב, ה), במה דברים אמורים כשלא ישן אבל ישן אסור. והא דאמרינן ישן אסור מפרש בירושלמי (תענית פ"ה ה"ד), במה דברים אמורים כשלא התנה אבל התנה מותר. ושתיה נראה דמותר אפילו ישן, ואפילו לא התנה הוי כמו התנה.

אלמא אור אורתא הוא. וא"ת לפי זה ר' אליעזר בן יעקב דאמר לעיל משעת האור דאמר כבית שמאי, דאמרינן לקמן (נה, ה) [הלילה] בית שמאי אוסרין ובית הלל מתירין, ואם כן קשה הילכתא אהילכתא, דהלכה כבית הלל וקיימא [נ' נזמות מט, ז] דמשנה דר' אליעזר בן יעקב קב ונקי. וי"ל דר' אליעזר [בן יעקב] [סבירא ליה - ג'ג] דלא נחלקו בית שמאי ובית הלל בדבר זה.

דף ג ע"א. ת"ל והנותר עד יום השלישי באש ישרף. פירש רש"י דכתיב ביום ובחכם יאכל וממחרת והנותר [עד יום], בעוד שהוא יום שני יאכל ולא בלילה, ודריש עד יום בעוד שהוא יום. וקשה דאם כן כיון דר"ל בעוד שהוא יום שני נאכל, אמאי קרי ליה נותר מיום ראשון, הא כל יום שני יהיה זמנו לאכול. וי"ל לפי דאמרינן (ויקרא טו, טו) קדשים קלים מצוה לאוכלם ביום ראשון, לא אוכלם ביום ראשון אוכלם ביום שני, וכיון דמצוה לאוכלם ביום ראשון משום הכי קרי ליה נותר אע"ג שהוא מותר באכילה. והכי נמי אשכחנא במקום אחר, דאע"ג דהוא ראוי לאכילה קרי ליה נותר, דכתיב (ויקרא טו, טו) והנותר ממנו יאכל.

ת"ל ביום השלישי ישרף, ביום אתה שורפו ואי אתה שורפו בלילה. וא"ת אם כן אמאי איצטרין לעיל עד יום השלישי להשמיענו דאינו נאכל [לאור שלישי - ג'ג], פשיטא דאינו נאכל [לאור שלישי - הגרזינן], [דמדיצטרין קרא לומר דאינו נשרף (לאחר) [לאור - ג'ג] שלישי מכלל שאינו נאכל, דאי נאכל פשיטא דאינו נשרף, ואם כן אמאי איצטרין קרא למעוטי. וי"ל דמכלל מקום איצטרין קרא למעוטי דאינו נאכל אור לשלישי, לפי דהייתי יכול לומר דהא דמעט הכא שריפה דווקא ביום ולא בלילה, לא לילה של אור שלישי אלא היינו לילה שלאחריו, אבל מכל מקום לילה של אור לשלישי היה נאכל, ולהכי איצטרין לעיל למעוטי דאינו נאכל אור לשלישי.

והקשה מורינו רבינו פרץ נ"ע דהיכי הוה סלקא דעתין למימר דהא דמעט שריפה בלילה היינו לילה שלאחריו, והא אמרינן (נזמות עז, ז) דבזמנו פ"י זמן שריפה דהיינו יום אחד אינו נשרף בלילה, אבל לאחר